

PROTOKÓŁ
KONTROLI DORAŻNEJ

przeprowadzonej w dniu 28 marca 2014 r.
w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, ul. Stawna 40, Kamień Wielki, 44-460 Witnica
działającym w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp.,
ul. Pankiewicza 5-7, 66-400 Gorzów Wlkp.

Działając na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 182 ze zm.), w związku z art. 22 pkt 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z 2009r. ze zm.)

Zespół kontrolny w składzie:

1. **Anna Obiegło** – Starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 88-1/2014 z dnia 17 marca 2014 r. – *przewodniczący zespołu kontrolnego*;
2. **Wiesława Mikołajczyk** – Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 88-2/2014 z dnia 17 marca 2014 r. – *członek zespołu kontrolnego*;

[Dowód: akta kontroli str.1-4]

przeprowadził w dniu 28 marca 2014 r. kontrolę doraźną w Ośrodku Interwencji Kryzysowej z miejscami noclegowymi w Kamieniu Wielkim działającym w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. Kontrolę doraźną przeprowadzono w związku z koniecznością zbadania sposobu realizacji przez Powiat Gorzowski ustawowego zadania, polegającego na prowadzeniu ośrodka interwencji kryzysowej.

[Dowód: akta kontroli str.5-6]

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str.7-10]

Okres objęty kontrolą: od 2010 r. do dnia kontroli.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Sylwia Czujko-Bury, Starszy Referent ds. Pieczy Zastępczej.

Szczegółowej ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Organizację i funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
2. Udzielanie pomocy klientom OIK.

USTALENIA Z KONTROLI:

1. Organizacja i funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej:

Uchwałą 230/2009 r. Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 14 grudnia 2009 r. został przyjęty Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, zgodnie z którym: OIK działa w strukturach PCPR, jest zarządzany przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, siedziba Ośrodka mieści się przy ulicy Pankiewicza 5-7 w Gorzowie, zaś całodobowego schronienia udziela się „w wydzielonych pomieszczeniach w budynku Domu Pomocy Społecznej mieszczącym się w Kamieniu Wielkim przy ulicy Stawnej 40”, tj. ok. 30 km od Gorzowa Wlkp. Na mocy umowy zawartej w dniu 26 lutego 2010 r. pomiędzy Domem Pomocy Społecznej a Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, DPS oddał do korzystania lokal o pow. 15m² w wolnostojącym budynku na terenie należącej do niego posesji, z przeznaczeniem na prowadzenie w nim OIK (z możliwością umieszczenia w nim 2 osób). W umowie określono wysokość rocznego czynszu za utrzymanie lokalu w gotowości, zaś w przypadku pobytu w lokalu klientów, określono wysokość miesięcznego czynszu należnego za okres ich pobytu. Zarówno na 2013r., jak i 2014r. na funkcjonowanie OIK przeznaczono kwotę 16.000,00 zł., co wynika z dokumentów księgowych.

Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej i spraw związanych z interwencją kryzysową należy do obowiązków udzielającego wyjaśnień podczas kontroli Starszego Referenta ds. pieczy zastępczej, zgodnie z przedłożonym zakresem czynności i obowiązków, obowiązującym od dnia 1 stycznia 2013 r. Należy nadmienić, że zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (załącznik do obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 sierpnia 2013 r., poz. 1050) wśród wymienionych stanowisk w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, centrach integracji społecznej oraz jednostkach organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nie ujęto takiego stanowiska. Pracownik ten ponadto, łączy zadania wynikające z trzech odrębnych systemów (wspierania rodziny i pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy społecznej). Powierzenie pracownikowi zadań związanych z interwencją kryzysową (a ponadto obowiązku inicjowania i realizowania programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opracowania i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych) jako jednego z wielu zadań oznacza, że zadanie to jest realizowane w Powiecie Gorzowskim w ramach części 1 etatu.

W toku kontroli dokonano lustracji lokalu, w którym w razie konieczności zapewnienia całodobowego schronienia w związku z sytuacją kryzysową zostają umieszczeni klienci. Wolnostojący budynek znajduje się w pewnej odległości od budynku Domu Pomocy Społecznej, przy drodze dojazdowej do DPS. Znajdują się w nim 3 pomieszczenia: przedpokój, pokój oraz łazienka z toaletą i natryskiem, wyposażone w niezbędne meblowanie i sprzęty; ogrzewanie centralne. W budynku istnieje możliwość przygotowywania drobnych posiłków, jak również klienci mogą korzystać z posiłków przygotowywanych w DPS, opłacanych przez ośrodek pomocy społecznej. Zgodnie z wyjaśnieniem kierownika technicznego DPS w Kamieniu Wielkim, pracownicy tej placówki, w ramach pełnienia obowiązków służbowych na terenie Domu, pozostawali w kontakcie z osobami zamieszkującymi OIK, np. sprawdzali, czy działało ogrzewanie, prąd itp., czy nie wystąpiły jakieś potrzeby. W razie konieczności Dom Pomocy Społecznej nawiązywał kontakt telefoniczny z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie, które ponosiło faktyczną odpowiedzialność za klientów umieszczonych w OIK.

Usytuowanie miejsc noclegowych ośrodka interwencji kryzysowej w oddaleniu od jego siedziby (PCPR Gorzów Wlkp.), w pobliżu domu pomocy społecznej dla osób chorych psychicznie, tuż przy stawie, budzi zaniepokojenie co do poziomu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom OIK, w tym dzieciom. Może się to także wiązać z brakiem możliwości sprawowania przez służby odpowiedzialne za OIK nadzoru nad tym, co się dzieje w placówce, a w związku z tym – szybkiego reagowania na pojawiające się problemy dot. jego mieszkańców. Jest to bardzo istotne, gdyż ośrodek interwencji kryzysowej z definicji udziela schronienia klientom w kryzysie, co wiąże się z koniecznością udzielania wsparcia osobom przeżywającym trudne stany emocjonalne, niejednokrotnie nie radzącym sobie z własnymi problemami. Oddalenie miejsc noclegowych od siedziby OIK, a tym samym od kadry merytorycznej ma wpływ na jakość usług, gdyż utrudnia to bieżące monitorowanie procesu wychodzenia z sytuacji kryzysowej. Zasadność tej wątpliwości potwierdza analiza dokumentacji jednej z klientek (notatka służbowa z dnia 12.12.2013r., pismo znak PCPR.544.10.2014.Cz.). Wynika z niej np., że informacja o „odwiedzaniu klientki przez różne osoby, które bardzo często pozostają na noc”, dotarła do pracowników z opóźnieniem. Rozpoznanie aktualnej sytuacji rodziny i zweryfikowanie kontraktu socjalnego przez pracownika powiatowego centrum pomocy rodzinie również okazało się w danym przypadku kłopotliwe z powodu niezastania klientki w miejscu noclegowym (utrudniony kontakt).

[Dowód: akta kontroli str.11-55]

Zadanie realizowane z uchybieniami pod względem organizacji i funkcjonowania ośrodka interwencji kryzysowej w strukturach powiatowego centrum pomocy rodzinie, a nie jako odrębnej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w myśl art.6 pkt.5 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 182 ze zm.) oraz pod względem bieżącego monitorowania procesu wychodzenia klientów z sytuacji kryzysowej, sposobu zatrudnienia pracownika.

2. Udzielanie pomocy klientom OIK:

Osoby z terenu powiatu gorzowskiego wymagające zapewnienia bezpiecznego schronienia są kierowane do ośrodka interwencji kryzysowej. Na przestrzeni lat 2010-2014 do dnia kontroli z tej formy pomocy skorzystały 4 osoby, w tym dwoje dzieci. Jednostka nie prowadzi rejestru OIK. Przeanalizowano 100% dokumentacji dot. osób korzystających z miejsc noclegowych w OIK. Teczki klientów skierowanych do Ośrodka zawierają: pisemne wnioski klientów o skierowanie do placówki (z krótkim uzasadnieniem), kopie wywiadów środowiskowych (w jednym przypadku brak podpisu dyrektora jednostki) uzasadniających konieczność zapewnienia schronienia w OIK oraz umowy zawarte pomiędzy klientem a dyrektorem powiatowego centrum pomocy rodzinie. We wszystkich analizowanych przypadkach uzasadniona sytuacją życiową prośba dot. uzyskania bezpiecznego schronienia w OIK została rozpatrzona pozytywnie. Powodem do udzielenia pomocy była w jednym przypadku przemoc domowa, a w drugim – bezdomność (nie określono przyczyny bezdomności). Ponadto w dokumentacji znajdują się zawarte kontrakty socjalne, korespondencja z ośrodkiem pomocy społecznej w sprawie spotkania interdyscyplinarnego, z burmistrzem miasta w sprawie przydziału mieszkania oraz dokumenty dotyczące diagnozowania sytuacji klienta i opracowania dalszych działań (protokół z posiedzenia pracowników PCPR, OIK w Gorzowie Wlkp. i OPS Kostrzyn n/Odrą). Z przeanalizowanych kontraktów socjalnych wynika że, oceniono sytuację życiową i możliwości klientów. Wytoczono cele, które ma osiągnąć osoba będąca w trudnej sytuacji życiowej i było to w pierwszym przypadku „przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności radzenia sobie w życiu” poprzez aktywne poszukiwanie pracy, wynajęcie mieszkania, odnowienie kontaktów z rodzicami. W drugim przypadku celem głównym było „przywrócenie umiejętności samodzielnego radzenia sobie w życiu” poprzez powrót do pracy, otrzymanie lokalu mieszkalnego, pomoc psychologiczną. Cele główne zredagowane zostały na podstawie istoty definicji interwencji kryzysowej. Na rzecz osób będących w OIK podejmowano następujące działania: złożono wnioski o przydzielenie lokalu mieszkalnego, zmotywowano klientkę do rejestracji w PUP, udzielano pomocy psychologicznej. Z diagnozy specjalistów

zebranych w sprawie wynika, że w jednym przypadku klientka wymagała „wsparcia psychicznego do dalszego działania”. Wniosek ten potwierdza także analiza wywiadu środowiskowego. Przedłożona dokumentacja nie zawiera informacji o sposobie realizacji tego problemu. W przypadku stanu kryzysowego, w jakim znajdują się te osoby oraz świadomość jakie konsekwencje niesie za sobą reakcja kryzysowa, gromadzenie informacji o monitorowaniu sytuacji klientów wydaje się niezbędne. W obu przypadkach w dokumentacji brak jest oceny realizacji działań ustalonych w kontraktach socjalnych oraz informacji o dalszym biegu wydarzeń i zakończeniu spraw. Z wyjaśnień pracownika PCPR oraz pism kierowanych do tut. Wydziału Polityki Społecznej (pismo znak: PCPR.544.3.2014.Cz z dnia 10.02.2014r. oraz pismo znak: PCPR.544.10.2014Cz z dnia 27.02.2014r.) wynika, że jedna klientka wraz z małoletnim dzieckiem po zakończeniu pobytu w Kamieniu Wielkim została umieszczona w Domu Samotnej Matki w Żarach, natomiast druga klientka odnowiła relacje rodzinne i obecnie mieszka z rodzicami. Z powyższego wynika, że w jednym przypadku interwencja kryzysowa zapobiegła przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W odniesieniu do obu klientek ich pobyt w miejscach noclegowych OIK nie przekroczył trzech miesięcy i w tym czasie zrealizowano 75% zamierzonych celów.

[Dowód: akta kontroli str.56-244]

Zadanie realizowane z uchybieniami pod względem dokumentowania pracy z klientami korzystającymi ze schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, możliwości organizowania wsparcia specjalistycznego w miejscu pobytu (szczególnie w sytuacji nagłej).

WNIOSKI:

Poddając ocenie sposób realizacji kontrolowanych zadań nie stwierdzono uchybień pod względem:

1. Kierowania klientów do Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
2. Udzielania uzasadnionego schronienia do 3 miesięcy.

Poddając ocenie sposób realizacji kontrolowanych zadań stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

1. Organizacji i funkcjonowania ośrodka interwencji kryzysowej,
2. Bieżącego monitorowania procesu wychodzenia klientów z sytuacji kryzysowej,
3. Dokumentowania pracy z klientem ośrodka interwencji kryzysowej.
4. Sposobu zatrudnienia pracownika.

Odpowiedzialność za nieprawidłowość ponosi dyrektor kontrolowanej jednostki.

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu do książki kontroli.

Pouczenie

Na podstawie § 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z 2005 r.) kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględniania zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje:

1. P.o. Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp.
2. Starosta Gorzowski
3. WPS LUW a/a.

Kontrolujący:

**p.o. Dyrektora Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp.**

ST. INSPEKTOR

w Wydziale Polityki Społecznej

Anna Obiegło

Dyrektor

mgr Daniel Olejniczak

INSPEKTOR

w Oddziale Nadzoru i Kontroli

w Pomocy Społecznej

w Wydziale Polityki Społecznej

Wiesława Mikołajczyk

Gorzów Wlkp. 28 kwietnia 2014 r.

Gorzów Wlkp., dnia 09.05.2014r.